

3. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 25-26. – ст. 131.

4. Вікторія Власенко. Тут зброя — найцінніша власність. // Урядовий кур'єр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukurier.gov.ua/uk/articles/tut-zbroya-najcinnisha-vlasnist/p/>

**Курсант 1-го курсу ННІ № 1 НАВС
Щирський Олександр Володимирович
ФОРМА ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ**

Нині у світі існує понад двісті держав, що мають спільні та відмінні риси. Побудова правової держави неодмінно є результатом усвідомлення людиною сутності та призначення такої організації, що максимально забезпечить її права та свободи. Однак, далеко не всі люди можуть пояснити, що таке держава, і чим одна держава відрізняється від іншої. Відповіді на ці та інші питання можна знайти дослідивши такі форми держави як форма державного устрою, форма державно-правового режиму та форма державного правління. Саме дослідження останньої форми і буде предметом нашої роботи.

Вивчення форми державного правління доцільно розпочати з визначення поняття «держава», що розуміється як політична організація суспільства, забезпечує його єдність і цілісність, здійснює за допомогою апарату державної влади управління справами суспільства, реалізує суверенну публічну владу, що надає праву загальнообов'язкового значення, гарантує права і свободи людини і громадянина, законність і правопорядок. До основних ознак держави відносимо: наявність особливої системи державних організацій, що здійснюють управління державними справами та виконують функції держави; наявність права як певної системи загальнообов'язкових правил поведінки, встановлених та санкціонованих державою; наявність населення та території, на яку поширюється юрисдикція даної держави.

Для ефективного функціонування держава повинна бути певним чином організована, побудована, сформована, а здійснення нею влади має відбуватися певними способами та методами. Саме спосіб або порядок організації та здійснення державної влади відображає поняття форма держави.

Поняття «форма державного правління» сформувалось у процесі суспільно-політичного розвитку, зі становленням теорії та практики конституціоналізму, з урахуванням досвіду державознавців і завжди привертало особливу увагу зарубіжних та вітчизняних мислителів, теоретиків, юристів-конституціоналістів й було відображено в результатах пізнавальної діяльності багатьох поколінь державознавців. Різноманіття поглядів стосовно дефініції та змісту форми державного правління на сучасному етапі розвитку юридичної науки свідчить про гносеологічну проблемність та актуальність цього питання.

Поняття «форма державного правління» вчені розглядають у широкому і у вузькому сенсі. Так, М. Кульков у широкому розумінні визначає «форму державного правління» як «елемент форми держави, що характеризує обсяг та співвідношення державно-владних повноважень між вищими органами влади – главою держави, законодавчим та виконавчим органом, у тому числі порядок їх формування та підконтрольності» [2].

У вузькому розумінні під «формою державного правління» П. Рабінович визначає «спосіб організації вищої державної влади» [4].

Існують й інші точки зору щодо розуміння поняття «форма державного правління». Наприклад, С. Бостан форму державного правління визначає як стійку, закріплену в конституційно-правових нормах, інституціональну систему влади, зміст якої визначається правовим статусом (порядком формування, компетенцією, принципами організації та взаємодії) вищих органів державної влади [1].

Деталізуючи це визначення можемо ще раз переконатись, що зміст форми державного правління визначається: 1) порядком формування вищих органів держави – носіїв верховної влади (виборний або спадкоємний); 2) принципами їх організації й діяльності (колегіальні або

єдиновладні); 3) їх відповідальністю (або не відповідальністю).

Із наведених вище підходів до розумінні форми державного правління випливає те, що вирішальне значення для з'ясування змісту цього поняття мають взаємовідносини органів державної влади, зумовлені відповідним принципом, покладеним в основу цієї інституціональної системи влади, та певними культурними особливостями нації. Тобто мається на увазі спосіб організації вищих органів державної влади, правовий статус і принципи взаємовідносин, співвідношення повноважень центральної влади та адміністративно-територіальних одиниць, характер взаємодії із суспільством.

Якщо ж спосіб побудови державних органів базується на принципові концентрації влади, а не розподілі влади, то кількість взаємозв'язків у системі «влада законодавча, влада глави держави й влада уряду» мінімальна, тому що вони «замикаються», як правило, на одному елементі – органі, який, по суті, і править у державі. Якщо за основу взято принцип деконцентрації влади, тобто поділу влади, то кількість взаємозв'язків у згаданому владному трикутнику збільшується, і саме державне правління буде результатом загальної (сукупної) діяльності вищевказаних органів державної влади [3].

Отже, форму державного правління не слід розуміти тільки як теоретичну абстрактну категорію юридичної науки. Більш доцільніше, на нашу думку, розуміти як сукупність науково обґрунтованих теоретичних положень, за допомогою яких можливо визначити значення, особливості організації, функціонування та взаємодію (між собою та населенням) органів державної влади.

Узагальнюючи все вищерозглянуте, форму державного правління визначаємо як порядок утворення та форму організації, функціонування та відповідальності вищих органів державної влади.

Список використаних джерел:

1. Бостан С. К. Форма правління сучасної держави: теоретико-правові засади: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Бостан Сергій Костянтинович. – Запоріжжя, 2008. – 38 с.
2. Кульков М. О. Теоретические проблемы типологии форм государства : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теория и история права и государства; история учений о праве и государстве» [Электронный ресурс] / М. О. Кульков. – Саратов, 2008. – С. 23. – Режим доступа : <http://www.sgap.ru/diss.phtml?all>
3. Макарова З.С. Типологія форми державного правління. / З.С. Макарова. // Часопис Київського університету права. – 2014. – № 2. – С. 82-85.
4. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права і держави : навч. посіб. / П.М. Рабінович. – 5-е вид. – К. : Атіка, 2001. – С. 55

**Студент юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ**

Южека Роман Сергійович

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Предмет теорії держави і права має свої особливості, адже він не співпадає з предметом інших галузевих юридичних наук (адміністративного, цивільного, кримінального права тощо). Предметом теорії держави і права є переважно загальні закономірності виникнення, розвитку, і функціонування держави і права в цілому, тобто в їх органічному поєднанні.

Теоретичну основу дослідження визначення предмету теорії держави і права склали праці таких відомих вчених-науковців, як: Ю.А. Ведернікова, М.С. Кельмана, О.Г. Мурашина, О.Ф. Скаун та інших. Проте, незважаючи на значну кількість робіт, питання щодо визначення предмету теорії держави і права залишається відкритим, адже предмет теорії держави і права, як і будь-якої науки, не залишається незмінним.

На думку, Ю.А. Ведернікова предметом теорії держави і права є загальні закономірності